5597

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ
Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ԼԵՆԻՆԻ ՇՔԱՆՇԱՆԱԿԻՐ
ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
1940—41 թ. թ.

Ա. Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎ

782 այ
Օ-57

ԱԼՄԱՍՏ

Օպերա 4 գործ.

Эрмәнистан ССР
А. А. Спендиаров адына ЛЕНИН ОРДЕНЛИ довләт
опера вә балет театры
1940—41-чи ил

А. А. Спендиаров

АЛМАСТ

4 пәрдәли опера

Армянская ССР
Государственный Ордена Ленина театр оперы и балета
им. А. А. СПЕНДИАРОВА
1940—41 г. г.

А. А. СПЕНДИАРОВ

782
О-57

А Л М А С Т

Опера в 4-х актах

0 2 .09. 2013
5597
25 OCT 2010

Ա Լ Մ Ա Ս Տ

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Նադիր-շահի բանակատեղին

Արդեն քառասուն օր է ինչ իրանական զորքերն ապարդյուն կերպով պաշարել են հայկական Թմկաբերդ ամրոցը։ Նրանց բոլոր գրոհները հետ են մղվել։ Բերդի պաշտպանները, որոնց ղեկավարում է խելոք ու քաջարի Թաթուլ իշխանը, կռվում են առյուծի պես։

Սուրհանդակները Նադիր-շահին լուր են բերում, որ Թմկաբերդ ամրոցի վրա կատարված վերջին հարձակման ժամանակ իրանական զորքերը ծանր պարտություն են կրել։ Նադիր-շահը հրամայում է անհապաղ վճռական հարձակում սկսել և սպառնում է անողոք պատժի ենթարկել պաշարվածներին։ Քայլերգի հնչյունների տակ՝ մարտի դաշտ է մեկնում Նադիր-շահի զորքերի մի նոր ջոկատ։

Նադիր-շահը տեղեկություններ է ստանում, որ անփառունակ պատերազմի հարուցած դժգոհությունն իր զորքի մեջ աճում է։ Իմաստուն ծեր շեյխին դիմելով՝ նա խորհուրդ է հարցնում, թե ինչպես անի, որ թշնամուն կարողանա հաղթել։

Շեյխը խորհուրդ է տալիս գայթակղեցնելու նպատակով մի աշուղ ուղարկել Թաթուլի կնոջ՝ գեղեցկուհի Ալմաստի մոտ։ Եթե հաջողվի հարստություն, փառք, գահ խոստանալով՝ նրան շլացնել, նա իր ամուսնուն կդավաճանի և բերդի դռները բաց կանի Նադիր-շահի զորքերի առաջ։

Նադիր-շահը հրահանգ է տալիս աշուղին՝ ինչ գնով էլ լինի, իր կողմը գրավել փառամոլ Ալմաստ իշխանուհուն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Թմբկաբերդ ամրոցը. Թաթուլի պալատը

Կանայք գորգ են գործում։ Նրանք երգում են իրենց հայրենիքին բաժին ընկած ծանր փորձությունների մասին։ Իր մտերիմ Գայանեի ուղեկցությամբ՝ գալիս է Ալմաստը։ Նա դեռևս իր տեսած երազի ազդեցության տակ է. նա հուզված է։ Գայանեին

5269
41
ՀՍՍՀ ... Պետ. գրադարան ... ՀՈԱԿ-COPA

հայտնի է Ալմաստի հուզմունքի պատճառը. նա լսել է Ալմաստի զառանցանքը գահի, հայրենիքին դավաճանելու մասին։

Գուշակ պառավը լավ բան չի գուշակում Ալմաստին։ Խռովություն աճում է Ալմաստի սրտում։

Հայտնվում է Նադիր-շահի ուղարկած աշուղը։ Ալմաստն ուզում է նրան վռնդել, բայց աշուղը համառ է. նա անվրդով լարում է իր քյամանչան և սկսում է իր երգը։ Նա գովերգում է Ալմաստի գեղեցկությունը և արքայական թագ է խոստանում նրան։ Իշխանության տենչը նոր ուժ է վառում Ալմաստի մեջ։

Սակայն նա հիշում է իր սիրելի ամուսնուն՝ Թաթուլին, նրա քաջությունը, նրա անսահման նվիրվածությունը իր ժողովրդին և հոգեպես տանջվում է։ Ալմաստն աղաչում է Գայանեին, որ նա աշուղին դուրս վռնդի։ Գայանեն պատասխանում է նրան՝

Քշել դժվար չէ, նա կը գնա,
Կարդրի սակայն հոգուդ խորքումը՝
Չէ որ երգում նրա խոսում է.
Խղճի կարոտդ լուռ։

Կամաց-կամաց հավաքվում է Թաթուլի նոր հաղթությամբ ոգեվորված ժողովուրդը։

Ժողովուրդը հրճվանքով է դիմավորում իր սիրելի հերոս Թաթուլին և նրա զինակիցներին։

ԵՐՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Դահլիճ Թաթուլի պալատում

Թշնամուն հաղթելու առթիվ կազմակերպված է ճոխ խնջույք։ Թաթուլի մտերիմ բարեկամ ու զինակից Ռուբենը հիացմունքով դրվատում է նրա հերոսությունը։

Ալմաստն, գինով լի գավաթը Թաթուլին մատուցելով, հարցնում է նրան՝ արդյոք բերդի դռների մոտ պահակ կարգված է, թե ոչ։ Իմանալով, որ դիտակետները քաջարի Արտավազդի և Երվանդի ջոկատներն են, Ալմաստը կարգադրում է նրանց ևս գինի տանել։

Խնդությունն աճում է։ Աղջիկների պարին հաջորդում է տղամարդկանց պարը։

Գալիս է ծաղրածուն. Թաթուլը նրան առաջարկում է ցույց տալ, թե Նադիր-շահը ինչպես է գրոհում բերդի վրա։ Ընդհանուր

ծիծաղի տակ ծաղրածուն պատկերացնում է շահին իբրև մի փչված աքաղաղ։

Ալմաստի հուզմունքը չի վրիպում Թաթուլի ուշադրությունից։ Անհանգստացած Թաթուլը հարցնում է, թե նրան ի՞նչ է պատահել։ Ալմաստը որոշակի պատասխան տալ չի կարողանում։ Նա գինի է ուզում։ Երկու հակադիր ձգտումների պայքարը նրա հոգու մեջ ծայրահեղ աստիճանի է հասնում։ Նա ասում է ինքն իրեն՝

Ցնդում եմ... տեր... չէ որ նրան սիրում եմ...

Բայց նա կանգնել է իմ փառքիս ճամբին։

Թաթուլն իրեն երջանիկ է զգում իր բարեկամ զինակիցների շրջանում։ Նա դիմում է Ալմաստին՝

Արդար խոսքին սրտով խոնարհ եմ,
Հոգով պիտի մնամ արդար,—
Լոկ պաշտպանում եմ հողն ու քարը
Իմ հայրենյաց։ Եվ հողն օտար
Սրտիս մնում է միշտ օտար։

Մատուցողներն անընդհատ կերակուր և գինի են բերում։

Ալմաստն սկսում է պարել։ Նրա պարի վերջում գալիս է Նադիր-շահի ուղարկած աշուղը և քնաբեր դեղ պարունակող մի սափոր է հանձնում Ալմաստին։ Ալմաստն առնում է սափորը և գինի է լցնում Թաթուլի ու նրա զինվորների գավաթները։ Հարբած հյուրերը անզգայացած քնում են։

Ալմաստը վառվող ջահը ձեռքին՝ անաղմուկ անցնում է զինվորների միջով։ Գայանեն փորձ է անում նրան կանգնեցնելու, բայց Ալմաստը վազելով հասնում է մուտքի դռանը և Նադիր-շահի զորքերին ազդանշան է տալիս։

Գայանեն հուսահատ կանչում է՝

Արթնացե՛ք օ, արթնացեք շուտով...
Դավաճանությո՜ւն։

Կռիվ է սկսվում պալատ խուժած թշնամու և բերդի պաշտպանների միջև։ Թաթուլն ու իր զինակիցները — հերոսաբար դիմադրում են թշնամուն։

Նադիր-շահի զինակիցներից մեկը թիկունքից մոտենում է Թաթուլին և դաշույնի մի հարվածով սպանում է նրան։ Հայ մարտիկները կռվելով նահանջում են։

Քայլերգի հնչյունների տակ՝ Թաթուլի պալատն է մտնում Նադիր-շահը։ Ալմաստը խոնարհ ողջույնով դիմավորում է նրան։

ՉՈՐՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Հրապարակ բերդի մեջ, պալատի առաջ

Նադիր-շահը հրամայում է կանչել գերյալ Ալմաստին: Շահը հայտարարում է Ալմաստին, որ նա այսուհետև իր հարճը պետք է լինի: Իր խաբված լինելը տեսնելով, Ալմաստը բացականչում է՝

Օ, զգուշացիր, Նադիր,
Եվ թող այդ խաղը:
Այստեղ եկել եմ մութ հոգով,
Կորած, և ոչ թե քեզ գրկեմ
Ու գուրգուրեմ:

Նա ասում է, որ շահը նրան երբեք իր հարեմում չի տեսնի:

Նադիր-շահի նշանացի հրամանով Ալմաստին պալատ են տանում:

Հեռվից լսվում է ամբոխի աղմուկը: Ներս է վազում մի սուրհանդակ և հաղորդում է, որ բերդում ժողովուրդն ապստամբել է և Ռուբենի գլխավորությամբ շարժվում է պալատի վրա: Նադիր-շահը շտապ նահանջում է:

Գալիս է Ռուբենը իր մարտիկներով: Հրապարակը լցվում է ապստամբած ժողովրդով:

Մի կրակոտ ճառով Ռուբենը փառաբանում է դավաճանության զոհ գնացած հերոսի հիշատակը:

Լուռ սգով համակված՝ բոլորը խոնարհում են իրենց գլուխները:

Գալիս է Ալմաստը: Դավաճանին ներում չկա: Ժողովուրդը միաբերան նրան մահվան է դատապարտում:

Ռուբենը հիշեցնում է, որ թշնամին ջախջախված է:

Հայ ժողովրդի բուռն հրճվանքն իրենց ուղեկից ունենալով՝ նրա քաջարի զավակները կռվի են նետվում հանուն հայրենիքի, հանուն ազատության:

АЛМАСТ

БИРИНҸИ ПӘРДӘ

Надир шаһын ордукаһында

Артыг гырх күндүр ки, Иран гошунлары ермәни Тмкаберт галасыны нәтиҹәсиз сурәтдә мүһасирә эдирләр. Онларын бүтүн һүҹүмлары дәф эдилмишдир. Ағыллы вә мәрд княз Татулун рәһбәрлийи алтында галаны мүдафиә эдәнләр аслан кими дөйүшүрләр.

Тмкаберт галасы үзәринә эдилән сон һүҹүм вахтында Иран гошунларынын ағыр мәғлубиййәтә дучар олдуглары һаггында тасидләр Надир шаһа хәбәр кәтирирләр. Надир шаһ дәрһал гәти һүҹума башламағы әмр эдир вә мүһасирә ичиндә онлары амансызчасына ҹәзаландырмагла һәдәләйир. Надир шаһын гошунларындан ени бир дәстә марш сәсләри алтында дөйүш мейданына доғру кедир.

Надир шаһ, бу уғурсуз мүһарибәнин әмәлә кәтирдийи наразылығын гошунлар арасында кетдикҹә артдығы һаггында хәбәрләр алыр. О, мүдрик гоҹа шейхә мүраҹиәт эдәрәк, дүшмәнә галиб кәлмәк үчүн нә этмәли олдуғуну ондан сорушур.

Шейх, Татулун арвады көзәл Алмасты баштан чыхармаг мәгсәдилә онун янына бир ашыг көндәрмәйи мәсләһәт көрүр. Зәнкинлик, шан, тахт вә'д этмәклә ону йолдан чыхармаг мүмкүн олса, о өз әринә хиянәт эдәр вә таланын гапыларыны Надир шаһын гошунларына ачар.

Надир шаһ, шөһрәтпәрәст Алмасты һәр нә ҹүр олса өз тәрәфинә ҹәзб этмәйи ашыға тапшырыр.

ИКИНҸИ ПӘРДӘ

Тмкаберт галасы. Татулун сарайы

Гадынлар халча тохуюрлар. Онлар өз вәтәнинә нәсиб олмуш ағыр сынаглар һаггында маһны охуюрлар. Алмаст өзүнүн яхын досту Гаяне илә бирликдә кәлир. Алмаст һәлә көрдүйү юхунун тә'сири алтында һәйәҹан ичиндәдир. Алмастын һәйәҹанынын сәбәбини Гаяне билир. Тахт һаггында, вәтәнә хиянәт этмәк һаггында Алмастын сайыгладығыны Гаяне эшитмишдир.

Фалчы гары Алмаст һаггында яхшы шейләр көрмүр. Алмастын руһунда һәйәҹан артыр.

Надир шаһын көндәрдийи ашыг көрүнүр. Алмаст ону говмаг истәйир, лакин ашыг инад көстәрир; о, раһәт бир сурәтдә каманчасыны сазлаяраг өз маһнысыны охумаға башлайыр. О, Алмастын көзәллийини мәдһ эдәрәк она падшаһ тачыны вә'д эдир. Һакимиййәт арзулары Алмастын руһунда ени гүввәтлә чошур.

Лакин Алмаст севимли эри Татулу, онун шүчаәтини өз халгына һәдсиз фәдакарлығыны хатырлаяраг руһу әзаблар кечирир. Ашығы говуб чыхармасыны Алмаст Гаянедән хаһиш эдир. Гаяне она чаваб верәрәк дейир:

—Ону говмаг чәтин дейилдир, о кедәр;
Лакин о сәнин руһунда галар,
Чүнки онун охудуғу маһныларда
Сәнин кизли арзуларын вар.

Татулун ени гәләбәләри илә руһланан халг яваш-яваш топланыр.

Халг, өзүнүн севимли гәһрәман Татулуну вә онун силаһдашларыны шадлыгла гаршылайыр.

ҮЧҮНЧҮ ПӘРДӘ

Татулун сарайында бир зал

Дүшмән үзәриндә әлдә эдилән галибиййәт мүнасибәтилә бир бөйүк шәнлик тәшкил эдилмишдир. Татулун сәмими досту вә силаһдашы Рубен онун гәһрәманлығыны һейрәтлә тә'рифләйир.

Алмаст шарабла долу пиялəни Татула тәгдим эдәрәк, галанын гапылары янында көзәтчи дуруб-дурмадығыны сорушур. Артаваздын вә Ервандын дәстәләринин көзәтчи олдугларыны анлаяраг Алмаст онлара да шараб апарылмасыны әмр эдир. Шадлыг артыр. Гызларын рәгсиндән сонра кишиләрин рәгси башлайыр.

Тәлхәк кәлир. Татул она, Надир шаһын гала үзәринә печә һүчум этдийини көстәрмәсини тәклиф эдир. Тәлхәк, Надир шаһы шиширдилмиш тумтураглы бир хоруз кими тәсвир эдир вә һамынын күлүшмәсинә сәбәб олур.

Алмастын һәйәчаны Татулун нәзәриндән гачмыр. Татул нараһат оларат бу һәйәчанын сәбәбини ондан сорушур. Алмаст айдын бир чаваб верә билмир. О, шараб истәйир. Онун руһи ихтилафларынын мүбаризәси сон дәрәчәйә чатыр. О, өзү-өзүнә дейир:

Диванә олурам чәнаб... чүнки ону севирәм»
Лакин о, шанымын йолунда бир энкәлдир.

Татул силаһдаш достлары арасында өзүнү хошбахт һисс эдир. О, Алмаста мүрачиәт эдәрәк дейир:

Доғру сөзә гәлбдән һөрмәт эдирәм,
Руһимлә галачағам саф,—
Өзкәнин өлкәсиндә көзүм йох,
Доғма вәтәни мүдафиә эдирәм.

Хидмәтчиләр дурмадан йийәчәк вә шараб кәтирирләр.

Алмаст рәгс этмәйә башлайыр. Рәгсин сонунда Надир шаһын көндәрдийи ашыг кәлир, юху кәтирән дәрманла долу бир күпәни Алмаста верир. Алмаст күпәни көтүрүр, Татулун вә онун силаһдашларынын пиялəләринә шараб долдурур. Сәрхош олмуш гонаглар биһуш ятырлар.

Алмаст әлиндә мәш'әл оларат, гошунларын арасындан сәссиз-сәмирсиз кечир. Гаяне ону даяндырмаға тәшәббүс эдир, лакин Алмаст сүр'әтлә гачараг дарвазая чатыр, Надир шаһын гошунларына сигнал верир.

Гаяне үмидсизликлә чығырыр:
—Оянын, тез оянын...
Хиянәт!

Сарая кирмиш дүшмән илә галаны мүдафиә эдәнләр арасында дөйүш башлайыр.

Татул вә силаһдашлары дүшмәнә гәһрәманчасына мүгавимәт көстәрирләр.

Надир шаһын силаһдашларындан бири архадан Татула яхынлашыр вә хәнчәр зәрбәсилә ону өлдүрүр. Эрмәни әскәрләри дөйүшәрәк кери чәкилирләр.

Надир шаһ марш сәсләри алтында Татулун сарайына дахил олур. Алмаст тәвазө илә саламлаяраг ону гаршылайыр.

ДӨРДҮНЧҮ ПӘРДӘ

Сарайын өнүндә бир мейдан

Надир шаһ әсир дүшмүш Алмасты янына чағырылмасыны әмр эдир. Шаһ, бундан сонра бир кәниз олачағыны Алмаста бәян эдир. Алмаст өзүнүн алдандығыны көрәрәк һайгырыр:

Тәрк эт оюну;
Сахын Надир, тәрк эт оюну!
Мән бурая руһуму гаралдараг кәлмишәм,
Лакин сәни гучахламаг, әйләндирмәк
үчүн кәлмәмишәм

Алмаст өзүнү шаһын әсла һәрәмханада көрмәйәчәйини шаһа дейир.

Надир шаһын ишарә әмрилә Алмасты сарая апарырлар.

Узагдан издиһам сәси эшидилир. Бир гасид тәләсик кәләрәк, галада халгын үсян этдийини вә Рубенин башчылығы илә сарая һүчум этдийини билдирир. Надир шаһ сарайдан тәләсик узаглашыр.

Рубен өз дөйүшчүләри илә кәлир. Мейдан үсян этмиш халг илә долур.

Рубен аловлу нитг дейәрәк, хиянәтә гурбан олмуш сәһрәманын хатирәсини мәдһ эдир.

Һамы сүкутла баш әйирләр.

Алмаст кәлир. Хаини бағышламаг олмаз. Халг бирсәслә ону өлүмә мәһкум эдир.

Рубен, дүшмәнин һәлә мәһв эдилмәмиш олдуғуну хатырладыр.

Эрмәни халгынын гочаг оғуллары халгын шадлығы алтында, вәтән уғрунда, азадлыг уғрунда дөйүшә атылырлар.

АЛМАСТ

ДЕЙСТВИЕ ПЕРВОЕ

Стан Надир-шаха

Иракские войска сорок дней безрезультатно осаждают армянскую крепость Тмкаберт. Все атаки отражены. Защитники крепости, руководимые умным, мужественным князем Туланом, дерутся, как львы.

Гонцы приносят Надир-шаху весть о тяжелом поражении во время последнего набега на крепость Тмкаберт. Надир шах приказывает немедленно начать решительное наступление и грозит жестоко расправиться с осажденными. Под звуки марша новый отряд войск Надир-шаха отправляется на поле битвы.

Надир-шах получает сведения, что в его войсках растет недовольство бесславной войной. Обращаясь к старому, мудрому шейху, Надир-шах спрашивает у него совета—как победить врага.

Шейх советует подослать ашуга к жене Татула, красавице Алмаст. Если соблазнить ее богатством, славой, троном, она изменит мужу и откроет ворота крепости войскам Надир-шаха.

Надир-шах дает наказ ашугу во что бы то ни стало склонить на свою сторону тщеславную княгиню Алмаст.

ДЕЙСТВИЕ ВТОРОЕ

Крепость Тмкаберт. Дворец Татула

Женщины ткут ковры. Они поют о тяжелых испытаниях, выпавших на долю их родины. Появляется Алмаст со своей приближенной Гаянэ. Алмаст взволнована приснившимся ей сном. Ее бред во сне о троне, об ее измене родине был подслушан Гаянэ.

Старуха гадальщица не предвещает Алмаст ничего доброго. Смятение в душе Алмаст растет.

Появляется ашуг, подосланный Надир шахом. Алмаст хочет прогнать его. Но ашуг настойчив. Он спокойно настраивает саз и начинает свою песню. Он воспевает красоту Алмаст и сулит ей царскую корону. С новой силой оживают в Алмаст властолюбивые мечты.

Однако, мысль о любимом муже Татуле, о его доблести и беззаветной преданности народу терзает Алмаст. Она умоляет Гаянэ прогнать ашуга. Гаянэ отвечает ей:

— Прогнать его нетрудно, — он уйдет,
Но он в душе твоей живет,
Ведь песнь о том лишь говорила,
Что ты сама в себе таила.

Постепенно собирается народ, воодушевленный новой победой Татула.

Ашуг, поспешно уходя, шепчет на ухо Алмаст:

— Послушай, госпожа, сейчас
Сама судьба стоит, стучась,
За дверью. Счастье—у порога.
Открой же дверь, не думай много.

Народ восторженно встречает своего любимца героя Татула и его соратников.

ДЕЙСТВИЕ ТРЕТЬЕ

Зал во дворце Татула

По случаю победы над врагом происходит пышный пир. Рубен, близкий друг и соратник Татула восторженно восхваляет его героизм.

Алмаст, подавая Татулу чашу вина, спрашивает его, остался ли кто-нибудь на страже у крепостных ворот. Узнав, что в дозоре находятся отряды храбрецов Артавазда и Ерванда, Алмаст велит снести вина и им.

Веселье растет. Пляска девушек сменяется танцем мужчин. Появляется шут. Татул просит его показать, как Нарид-шах идет на штурм крепости. При общем смехе шут изображает шаха надутым петухом.

Волнение Алмаст не ускользает от внимания Татула. Он в беспокойстве спрашивает, что с ней. Алмаст не может дать определенного ответа. Она просит вина. Душевный разлад Алмаст достигает высшего предела. Она говорит себе:

— Безумие! Ведь я люблю его,
Но он дорогу к славе преграждает!..

Татул счастлив в кругу своих друзей-соратников. Он обращается к Алмаст:

— Я лишь закону правды внемлю.
Не надо мне чужой земли,
Я нашу защищаю землю
И за нее лишь меч подъемлю,
Чтоб мирно дни ее цвели...

Вносят все новые и новые блюда и вина.

Алмаст начинает танцовать. К концу танца показывается ашуг Надир-шаха и передает Алмаст кувшин со снотворным снадобьем. Алмаст берет этот кувшин и наливает вино в чаши Татула и воинов. Опьяневшие гости засыпают в беспамятстве.

Алмаст с горящим факелом бесшумно пробирается среди

воинов. Гаянэ пытается остановить ее, но Алмаст подбегает к выходу и подает сигнал войскам Надир-шаха.

Гаянэ в отчаянии кричит:

— Проснитесь! О, проснитесь же,
Измена!

Завязывается бой с ворвавшимися во дворец врагами. Татул и его соратники героически сопротивляются.

Один из воинов Надир-шаха подкрадывается сзади к Татулу и убивает его кинжалом. Армянские воины с боем отступают.

Во дворец Татула под звуки марша вступает Надир-шах. Алмаст встречает его смиренным поклоном.

ДЕЙСТВИЕ ЧЕТВЕРТОЕ

Площадь в крепости перед дворцом

Надир-шах приказывает позвать пленную Алмаст. Он об'являет ей, что отныне она будет его наложницей. Алмаст, видя, что она обманута, восклицает:

— Остерегись, Надир. Оставь игру! Молчи!
Сюда пришла я, душу загубя,
Не для того, чтоб потешать тебя.

Она говорит, что в гареме шаха ей не быть.

— Иного нет, не может быть решенья
Иль властвовать хочу, иль умереть.

По знаку Надир-шаха Алмаст уводят во дворец.

Издали доносится гул толпы. Вбегает гонец и сообщает, что в крепости восстал народ и во главе с Рубеном идет ко дворцу. Надир-шах поспешно отступает.

Появляется Рубен с воинами. Площадь заполняется восставшим народом.

В горячей речи Рубен славит память павшего героя:

— Татул, ты будешь жить в веках
В народном сердце, в сказках, снах.
Бессмертны, кто душой чисты,
Героем светлым умер ты!

Все склоняются в скорбном молчании.

Появляется Алмаст. Изменнице нет пощады. Народ единодушно осуждает ее на смерть.

Рубен напоминает, что враг еще не разбит.

Под восторженное ликование армянского народа его храбрые сыны устремляются в бой за родину, за свободу.

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0309660

ԳԻՆԸ 1 ՌՈՒԲԼԻ
ЦЕНА 1 РУБЛЬ

28008

ВФ 6580, заказ № 554 тираж 1000 экз.

Газетно-журнальная типографи при СНК Арм. ССР Ереван.